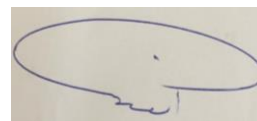

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Кхасраві Омід Зерар

УДК 351.759.6:325.254.1(477)

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНІХ
ПЕРЕМІЩЕНЬ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ
ОПЕРАЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ ТА ІРАКУ)**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Київ – 2016

Дисертацією є рукопис.
Робота виконана у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна»
Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник –
кандидат юридичних наук, доцент
Чорна Вікторія Григорівна,
Національна академія внутрішніх справ,
доцент кафедри адміністративного права і процесу

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України,
заслужений юрист України

Мироненко Наталія Михайлівна

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України
директора з наукової роботи

кандидат юридичних наук

Куца Алла Миколаївна,

Адміністрація Президента України,

заступник завідувача Відділу забезпечення діяльності Уповноваженого
Президента України з прав людей з інвалідністю

Захист відбудеться «09» листопада 2016 року о «12⁰⁰» годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.139.01. Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» за адресою: 03115, м. Київ, вул. Львівська, 23, каб. 301.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (м. Київ, вул. Львівська, 23, каб.301).

Автореферат розісланий «07» жовтня 2016 року.

Вчений секретар

спеціалізованої вченої ради

Ю.О. Фрицький

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Гарантування захисту прав та свобод громадян у державі та за її межами за будь-яких внутрішньополітичних, соціально-економічних та інших обставин є головним обов'язком кожної держави. На жаль, за останні два роки в Україні відбулися події, які істотно вплинули на гарантування та забезпечення конституційних прав значної частини населення України, що сталися внаслідок неприхованої агресії Російської Федерації щодо анексії Автономної Республіки Крим та розв'язання збройного конфлікту на Сході України за участю регулярних військ агресора. В той же час, регулярність військових операцій, які відбуваються в Республіці Ірак призводять також до значної дестабілізації політичної, соціально-економічної обстановки в країні, що негативно впливає на забезпечення прав та свобод громадян Іраку.

Одним з головних прав і свобод громадянина в будь-якій цивілізованій країні є право на вільний вибір місця проживання та пересування, забезпечення якого в умовах проведення військових операцій вкрай важко, що спричиняє виникнення такого масового явища як вимушене внутрішнє переміщення населення. Так, згідно даних Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, в Україні станом на 21 квітня 2016 року обліковано 1 млн. 780 тис внутрішньо переміщених осіб, з них майже 1 млн. 100 тис – жінки, 700 тисяч – чоловіки¹. Таким чином, частка зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб в країні складає близько 4% від загальної кількості населення країни. Водночас, відповідно до даних Міжнародного центру моніторингу станом на 1 січня 2016 року Україна знаходиться на 8 місці за кількістю внутрішньо переміщених осіб, водночас в Іраці кількість внутрішньо переміщених осіб майже в два рази більше 3 290 310 (і відповідно займає третє місце за кількістю внутрішньо переміщених осіб, перше та друге місця посідають Сирія (6 600 000 осіб) та Колумбія (6 270 436 осіб) відповідно)².

Слід відзначити, що для України такі масові вимушені переміщення осіб стали неочікуваними. Уряд країни фактично був не готовий до урегулювання питань, що стосуються всебічного забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Разом з тим, за два роки в Україні було створено нормативно-правову базу щодо соціального захисту внутрішньо переміщення осіб, і сьогодні дана категорія осіб отримує соціальні виплати, тимчасове житло, робочі місця. Однак, ця діяльність є дуже складною і бюрократизованою, що, на жаль, ускладнює можливість реалізовувати внутрішньо переміщеним особам свої права та свободи в повній мірі, діюча нормативно-правова база є суперечливою та недосконалою, відсутні компетентні суб'єкти публічної адміністрації, що уповноважені вирішувати

¹. <https://dostup.pravda.com.ua/news/publications/za-rik-kilkist-vymushenykh-pereselentsiv-zbilshylasia-na-pivmiliona>

². International Displacement Monitoring Center. Latest IDP numbers by country. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internal-displacement.org/database>

питання забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, не налажений механізм залучення міжнародної допомоги даній категорії осіб.

Разом з тим, в Іраку при величезній кількості внутрішньо переміщених осіб майже відсутній механізм адміністративно-правового забезпечення їх прав і свобод, саме тому, досвід України є дуже необхідним та своєчасним для створення єдиної правової системи регулювання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Іраку.

Саме тому, практична площина даної діяльності вимагає розроблення теоретичних засад дослідження генезису внутрішніх переміщень населення; визначенні поняття та підстав внутрішніх переміщень населення; з'ясуванні специфіки внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій; розкритті повноважень і компетенції публічної адміністрації як суб'єкту адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці; визначенні сутності прав і свобод внутрішньо переміщених осіб; удосконаленні нормативно-правового забезпечення даної категорії осіб; залученні міжнародних організацій до урегулювання питань внутрішнього переміщення населення та ін.

У процесі дослідження використано праці таких науковців у сфері адміністративного права та процесу: В. Б. Авер'янова, С. С. Алексєєва, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурки, Д. М. Бахраха, В. М. Бевзенка, Ю. П. Битяка, Ш. Н. Гаджиевої, З. С. Гладуна, Є. В. Додіна, Р. А. Калюжного, С. В. Ківалова, Л. В. Ковалюк, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, О. В. Кузьменко, В. І. Курила, А. М. Куцої, Д. М. Лук'янця, Р. С. Мельник, О. І. Миколенка, Н. М. Мироненко, В. І. Олефіра, О. Л. Соколенко, С. В. Тихомирова, В. Г. Черної, О. М. Якуби та ін.

Значний вплив на дане дослідження мали теоретичні праці вчених у сфері міграції, а саме: І. К. Василенка, І. О. Гарної, О. О. Купеця, О. А. Малиновської, В. В. Оникиєнка, В. А. Поповкіна, Ю. І. Римаренка, М. Д. Романюка, Н. П. Тиндик, С. Б. Чехович та ін.

Водночас сьогодні адміністративно-правовому регулюванню внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку) не приділено уваги в монографічних дослідженнях, у наявних наукових працях ці питання досліджено лише фрагментарно. У науці адміністративного права комплексний аналіз внутрішнього переміщення населення залишився поза увагою.

Таким чином, недостатня розробленість на теоретичному рівні цієї проблематики, наявність правових прогалів, а також необхідність проведення комплексного правового дослідження зумовили вибір теми дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Указів Президента України «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 р.» № 1393-р. від 25 серпня 2015 р. та «Про Концепцію державної міграційної політики» № 622/2011 від 30 травня 2011 р. Тема дисертації відповідає Пріоритетним

напрямам розвитку правової науки в Україні на 2011–2015 рр., затвердженим постановою Загальних зборів НАПрН України від 24 вересня 2010 р.

Тема дисертації затверджена Вченою радою Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» 22 квітня 2016 р., протокол № 2.

Мета і задачі дослідження. *Мета* дослідження полягає у тому, щоб на основі досягнень науки адміністративного права та норм чинного законодавства України та Іраку здійснити аналіз адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку), а також сформулювати відповідні пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства та практики його застосування у зазначеній сфері.

Мета дослідження зумовила вирішення таких *задач*:

- вивчити генезис внутрішніх переміщень населення та їх адміністративно-правове регулювання;

- з'ясувати зміст поняття та підстави внутрішніх переміщень населення;

- визначити специфіку внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій;

- з'ясувати особливості нормативно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці;

- розкрити повноваження та компетенцію публічної адміністрації як суб'єкта адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці;

- виокремити систему прав та обов'язків внутрішньо переміщених осіб в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці;

- з'ясувати роль та види міжнародної допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці;

- визначити особливості взаємодії публічної адміністрації з міжнародними громадськими організаціями з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці;

- розробити конкретні пропозиції з удосконалення законодавства та практичні рекомендації щодо правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраку.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у зв'язку з внутрішнім переміщенням населення в умовах проведення військових операцій.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку).

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Їх застосування обумовлюється системним підходом, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту та юридичної форми.

За допомогою логіко-семантичного методу поглиблено понятійний апарат із досліджуваної теми, зокрема визначено сутність термінів «переселенець», «внутрішньо переміщена особа», «переміщенець», «права внутрішньо

переміщених осіб в умовах проведення військових операцій», «свободи внутрішньо переміщених осіб в умовах проведення військових операцій», «міжнародна допомога внутрішньо переміщеним особам» (підрозділ 1.2, 2.3, 3.1, 3.2). Системно-структурний, структурно-функціональний методи застосовані під час характеристики системи нормативно-правових актів, що регулюють питання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, розкритті повноважень та компетенції публічної адміністрації як суб'єкту адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, а також під час розкриття їхньої взаємодії з міжнародними організаціями (підрозділи 2.1, 2.2, 3.2). Порівняльно-правовий метод дав змогу дослідити правову основу правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці (розділи 2, 3). За допомогою соціологічного, статистичного методів і методу документального аналізу визначено недоліки правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, а також чисельність та склад внутрішньо переміщених осіб як в Україні, так і в Іраку (підрозділи 1.2, розділи 2, 3), здійснено анкетування громадян України щодо проблем внутрішньо переміщених осіб (500 осіб, в тому числі 150 громадян Іраку).

Нормативну основу роботи склали Конституція України, закони України, акти Президента України та Кабінету Міністрів України, а також відомчі нормативно-правові акти, що регулюють питання внутрішніх переміщень населення.

Емпіричну базу дослідження становлять: а) статистичні дані Міністерства соціальної політики України, Державної міграційної служби України, Міжнародного центру моніторингу, Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб; б) результати соціологічного опитування (500 осіб) щодо проблем внутрішньо переміщених осіб; в) довідкові видання та статистичні матеріали.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших в Україні комплексних досліджень, що присвячене теоретичним та практичним проблемам адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій та висновків, зокрема:

уперше:

- запропоновано виокремити шість періодів розвитку внутрішнього переміщення осіб: «Період розподілу влад та територій» (до XVII ст.); «Завойовницький період» (з XVII до XVIII ст.); «Капіталістичний період (поч. XIX ст.); «Період військових катаклізмів (кін. XIX ст.); «Період економічних зрушень» (поч. XX ст.); «Сучасний період» (кін. XX ст. – по т.ч.);

- доведено дуалістичність змісту поняття «внутрішньо переміщена особа» та запропоновано на законодавчому рівні здійснити чітке розмежування понять «внутрішньо переміщена особа» та «переселенець»;

- здійснено розмежування понять «мігрант», «біженець», «внутрішньо переміщена особа» (яку запропоновано розділяти на поняття «переміщенець» та «переселенець»), виділено їх спільні та відмінні риси;

- доведено необхідність прийняття Закону «Про правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Республіці Ірак» (структура розроблена та викладена автором у дисертації);

- сформульовано конкретні пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Законів України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про місцеві державні адміністрації»;

удосконалено:

– теоретичні підходи щодо розуміння правових категорій: «суб'єктивні права внутрішньо переміщеної особи», «свободи внутрішньо переміщеної особи», «суб'єктивні обов'язки внутрішньо переміщеної особи», «міжнародна допомога внутрішньо переміщеним особам»;

– наукові положення щодо розмежування понять «суб'єктивні права внутрішньо переміщених осіб» та «свободи внутрішньо переміщених осіб»;

– засади оптимізації системи органів виконавчої влади, що приймають участь у формуванні та реалізації окремих векторів державної політики з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб;

дістали подальшого розвитку:

– пропозиції щодо співпраці публічних органів та міжнародних організацій щодо внутрішньо переміщених осіб, які сприятимуть підвищенню рівня взаємодії зазначених суб'єктів;

– ознаки, особливості міжнародної допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці;

– класифікація видів міжнародної допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що викладені в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані у:

– *практичній діяльності* – відділу організації соціального захисту внутрішньо переміщених осіб Управління організації соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій Міністерства соціальної політики України (акт впровадження від 24.06.2016 р. №1087/081/232-16);

– *правозастосовній, аналітичній та нормотворчій діяльності* в частині питань, які стосуються загальних та спеціальних аспектів дотримання прав людей з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб Відділом забезпечення діяльності Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю Адміністрації Президента України (акт впровадження від 27.05.2016 р. №36-01/281);

– *міжнародній діяльності* стосовно імплементації досвіду України щодо адміністративно-правового регулювання забезпечення прав і свобод

внутрішньо переміщених осіб в Республіці Ірак (акт впровадження Iraqi Red Crescent Society Arbil Branch від 31.08.2016 р. №476);

– *навчальному процесі* – під час підготовки навчально-методичних матеріалів в Інституті політології та права Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (акт впровадження Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова від 03.06.2016 р.).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки й рекомендації оприлюднені на 6 науково-практичних конференціях: «Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем : стан, проблеми, перспективи» (м. Одеса, 30-31 березня 2012 р.); «69-та звітна конференція, присвячена 148-й річниці створення Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова» (м. Одеса, 26 квітня 2013 р.); «Державне регулювання суспільних відносин : розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (м. Київ, 12-13 вересня 2014 р.); «Сучасне правотворення : питання теорії та практики» (м. Київ, 3-4 червня 2016 р.); «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації» (м. Київ, 16 червня 2016 р.); «Державне регулювання суспільних відносин : розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (м. Київ, 8-9 липня 2016 р.).

Публікації. Основні положення роботи знайшли відображення у 5 наукових статтях, опублікованих у виданнях, що визнані як фахові з юридичних дисциплін, у тому числі 1 наукова стаття – в зарубіжному науковому виданні, а також у 6 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 226 сторінок, в т. ч. основного тексту – 190 сторінки. Список використаних джерел налічує 209 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертації, визначаються її зв'язок із науковими програмами, планами, темами, мета і задачі, об'єкт і предмет, методи дослідження, розкривається наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, наводяться відомості про апробацію результатів і публікації.

Розділ 1 «Внутрішні переміщення населення в умовах проведення військових операцій – як об'єкт адміністративно-правового дослідження» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Генезис внутрішніх переміщень населення та їх адміністративно-правове регулювання»* запропоновано виокремити шість періодів розвитку внутрішнього переміщення населення, а саме: «Період розподілу влад та територій» (до XVII ст.) - в даний період часу для України було характерно заборона залишати оселі без письмового дозволу свого власника, а для можливості внутрішнього переміщення запроваджено як

загальне правило «проїзні грамоти». В той же час, в Іраку відбувалося хаотичне внутрішнє переміщення осіб, причиною якого стали релігійні протиріччя між громадянами; відсутність чіткого розподілу влади всередині країни між її лідерами; «Завойовницький період» (з XVII до XVIII ст.), який характеризувався зміною приналежності як України, так і Іраку до складу певної імперії, що відбувалося внаслідок постійних завойовницьких війн, при цьому, внутрішньо переміщені особи ставали або «дешевою» робочою силою, або складовим елементом відповідного війська; «Капіталістичний період» (поч. XIX ст.), який характеризувався аграрним перенаселенням та майновим розшарування селянства, урбанізацією та індустріалізацією України. В даний період часу Ірак отримав незалежність та в країні відбувся стрімкий економічний розвиток; «Період військових катаклізмів» (кін. XIX ст.), який характеризувався посиленням міграції населення з політичних мотивів; здійсненням репресій проти т. з. «куркулів» та патріотично настроєного населення. В Іраці, в даний час, відбувалися постійні заколоти осіб, які були незгодні з існуючим політичним режимом; «Період економічних зрушень» (поч. XX ст.) – відбувається запровадження масової обов'язкової паспортизації; спостерігається підвищення рівня урбанізації. Водночас, в Іраці було ліквідовано поміщицьке землеволодіння, відбувся розвиток кооперації на селі та націоналізація підприємств; «Сучасний період» (кін. XX ст. – по т.ч.), який характеризується підвищенням рівня урбанізаційних процесів; розгалуженням видів внутрішньо переміщених осіб залежно від різних критеріїв (економічна, трудова, соціальна тощо); проведенням антитерористичної операції, що сприяло вимушеному переміщенню населення до інших місць проживання; загостренням військової обстановки на території Іраку.

У підрозділі 1.2 «*Поняття та підстави внутрішніх переміщень населення*» розкрито зміст правових категорій «мігрант», «біженець», «внутрішньо переміщена особа» (запропоновано розділяти дану категорію в залежності від волі суб'єкта на «переміщенець» та «переселенець»). Визначено, що за своїм смисловим навантаженням поняття «мігрант» та «біженець» є різновекторними. Єдиною спільною ознакою, яку можна виділити серед зазначених категорій є можливість особи переміщатися через зовнішній кордон держави (зовнішня міграція). Водночас, поняття «внутрішньо переміщена особа», «переселенець», «переміщенець» співвідносяться між собою як рід та вид або як ціле та частини. Автором наголошується, що поняття «внутрішньо переміщена особа» є першоосною, а поняття «переміщенець» та «переселенець» її складовими, які наділені власними особливостями, а їх синонімізація є хибною. Втім, якщо характеризувати підвид поняття «внутрішньо переміщена особа» - «переселенець», то наразі можна провести паралель з поняттям «біженець», в частині підстав, які спонукають суб'єкта до зміни постійного місця проживання – з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

В той же час, дисертантом запропоновано класифікувати внутрішнє переміщення осіб залежно від: 1) часового періоду: а) маятникова; б) переселенська; 2) тривалості: а) постійна; б) тимчасова; 3) волі суб'єкта: а) переміщенська (добровільна); б) переселенська (примусова); 4) соціального статусу суб'єкта: а) діти; б) підлітки; в) студенти; г) працівники; д) пенсіонери; 5) територіальних меж: а) міжмісцева; б) регіональна.

У підрозділі 1.3 «Специфіка внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій» автором розкрито зміст та особливості правових категорій «військова операція», «антитерористична операція», «спеціальна операція».

Відзначено, що ст. 33 Конституції України чітко визначено, що кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом. В той же час, ст. 64 Основного Закону передбачено, що конституційні права і свободи людини і громадянина можуть бути обмежені лише в умовах оголошення воєнного або надзвичайного стану із зазначенням строку дії цих обмежень. Однак, на сьогоднішній день, на законодавчому рівні не було введено воєнний стан. Тому, спостерігається колізія в нормах законодавства, а саме: Конституції України та ст. 14 Закону України «Про боротьбу з тероризмом». Адже, проведення антитерористичної операції не передбачає обов'язку запровадження воєнного стану, при цьому, створює необхідність запровадження спеціального правового режиму, який з юридичної точки зору, можливий лише при введенні воєнного стану. Тобто зазначена ситуація спричиняє порушення прав особи на свободу пересування, вільний вибір місця проживання. Саме тому, автор наголошує на необхідності приведення норм Закону України «Про боротьбу з тероризмом» у відповідність з положеннями Конституції України.

При дослідженні специфіки внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій, констатовано, що їм притаманно: 1) обов'язковість наявності перепустки, яка дає право особі вільного та безперешкодного в'їзду в район проведення військової операції і виїзд з нього через блокпости та контрольні пункти; 2) запровадження посиленого контролю за внутрішньо переміщеними особами, транспортними засобами та вантажами; 3) обмеження доступу внутрішньо переміщених осіб до інформації; 4) ускладнення отримання належної медичної допомоги; 5) підвищення рівня уваги та пильності під час пересування по територіям на яких проходять чи проходили військові операції, антитерористичні чи інші спеціальні операції; 6) встановлення спеціального правового режиму у районі проведення військової операції; 7) можливість застосування превентивного затримання до особи.

Розділ 2 «Особливості адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 «Нормативно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та

Іраці» здійснено детальний аналіз нормативно-правових актів, якими врегульовано відносини у сфері внутрішнього переміщення населення.

Акцентовано увагу, що спеціальний нормативно-правовий акт Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» носить в більшій мірі декларативний характер і не визначає механізмів захисту прав і законних інтересів вимушених переселенців і відповідно для усунення зазначених недоліків запропоновано внести зміни до ст. 3 доповнити ч.12; ст.7 доповнити п. 11; доповнити ст. «Контроль за реалізацією соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам».

Одночасно у роботі проаналізовано зміст та сутність системи правових актів Республіки Ірак з питань внутрішнього переміщення осіб. Аргументовано, що спеціальний правовий акт - Закон «Про міграцію» не містить норм, які б захищали права та свободи внутрішньо переміщених осіб в Республіці Ірак. До речі, на проблемі законодавчого регулювання окремих питань внутрішнього переміщення населення наголосили 65,0% з 150 опитаних громадян Іраку).

Відповідно автором доведено необхідність прийняття спеціального комплексного Закону «Про правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Республіці Ірак» у якому передбачити розділи: I. Загальні положення; II. Порядок набуття та підстави втрати статусу внутрішньо переміщеної особи; III. Права внутрішньо переміщених осіб; IV. Обов'язки внутрішньо переміщених осіб; V. Повноваження та компетенція публічних органів щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб; VI. Особливості фінансового та матеріально-технічного забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб; VII. Міжнародне співробітництво з проблем внутрішньо переміщених осіб.

У підрозділі 2.2 «Публічна адміністрація як суб'єкт адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці» розкрито зміст повноважень та компетенції органів публічної адміністрації, що здійснюють адміністрування в досліджуваній сфері.

Доведена необхідність чіткого розмежування повноважень та компетенції суб'єктів публічного адміністрування з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, з метою уникнення їх дублювання, що дасть можливість чітко визначити підвідомчість органів по безпосередньому вирішенню питань внутрішньо переміщених осіб. Зокрема, автором звернуто увагу на дублюванні повноважень Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України та Міністерства внутрішніх справ України, Державної міграційної служби України тощо.

Запропоновано внести зміни до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», доповнити його Розділом «Повноваження та компетенція публічної адміністрації з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та включити до нього норми, які б визначали перелік компетентних суб'єктів з питань внутрішньо переміщених осіб їх повноваження та компетенцію.

Поряд з цим відзначено, що в Республіці Ірак провідним і головним органом, який займається захистом прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є Міністерство внутрішнього переміщення та міграції. В структурі даного Міністерства діє Національна комісія по переміщенню і міграції, яку очолює міністр та як структурний елемент міністерства - Департамент по імміграції та по справам етнічних груп. Проте, автором наголошено, що даний підрозділ має досить вузьке коло функцій щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, а також труднощі фінансового та організаційно-структурного характеру, матеріально-технічного забезпечення. Саме тому, запропоновано наділити даний орган більш ширшими повноваженнями щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: а) нормотворчого характеру; б) організаційного характеру; в) контрольно-наглядовими функціями; г) забезпечувального характеру.

У підрозділі 2.3 «Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці» наголошено, що законодавець в спеціальному нормативно-правовому акті – Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» не розмежовує зміст понять «права внутрішньо переміщених осіб» та «свободи внутрішньо переміщених осіб», а ототожнює їх.

Зазначено, що свободи внутрішньо переміщеної особи - це можливість суб'єкта діяти на власний розсуд без встановлених обмежень, при цьому, обираючи самостійно вид поведінки. Водночас, суб'єктивні права внутрішньо переміщеної особи – це індивідуалізована та гарантована державною можливістю суб'єкта права реалізовувати свої інтереси за допомогою норм права, через відповідні суб'єкти публічної адміністрації з метою задоволення її інтересів і потреб, що охороняються та захищаються у встановленому законом порядку.

В той же час, автором здійснено систематизацію та розкрито зміст прав і обов'язків внутрішньо переміщених осіб, що дало можливість запропонувати доповнити Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» наступними нормами: ст. *** «Права внутрішньо переміщених осіб», ст. *** «Обов'язки внутрішньо переміщених осіб».

Розділ 3 «Особливості міжнародного сприяння внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Міжнародна допомога внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці» визначено, що міжнародна допомога внутрішньо переміщеним особам – це фактична предметна підтримка міжнародних суб'єктів, яка направлена на захист, покращення фізичного, майнового, морального стану внутрішньо переміщених осіб з метою їх адаптації та полегшення процесу виживання в умовах існування вкрай тяжких життєвих обставин, що виникли в результаті негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Особливостями міжнародної допомоги внутрішньо переміщеним особам є: 1) суб'єктом-надання є обов'язковою міжнародною організацією, суб'єктом-

отримання є фізична особа, сім'я, група людей об'єднані за певним критерієм, держава в цілому; 2) носить фінансовий, гуманітарний, технічний, моральний, соціальний характер; 3) предметом є гроші, гранти, інноваційні проекти, технічна допомога, спеціальні знання, фізична допомога тощо; 4) може бути як індивідуальною, так і колективною; 5) є безповоротною, безоплатною, цільовою допомогою; 6) може бути як безумовною, так і з умовою (наприклад, для проведення конкретних фундаментальних та прикладних наукових досліджень за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранта).

В той же час, за результатами проведеного опитування переважна більшість опитаних (70,0%) наголошують на необхідності збільшення міжнародної допомоги, особливо в частині забезпечення продовольчими товарами, медикаментами, товарами першої необхідності, фінансової допомоги на оплату житла, одяг тощо.

У підрозділі 3.2 «Взаємодія публічної адміністрації з міжнародними громадськими організаціями з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці» проаналізовано зміст та напрямки співпраці органів виконавчої влади та міжнародних організацій.

Визначено, що провідними міжнародними організаціями, які надають різного роду міжнародну допомогу внутрішньо переміщеним особам в Україні є: ООН, Червоний Хрест, Міжнародна організація з міграції, Чеська, Словенська та Фінська організації Товариства Червоного Хреста, Німецьке товариство міжнародної співпраці GIZ, християнська організація «Армія спасіння», міжнародна організація «Лікарі без меж». Водночас, в Республіці Ірак це: німецьке, французьке, фінське, Alturke, ОАЕ, Катарське, датське, норвезьке, американське, британське, японське, голандське представництва Червоного Хреста та Червоний Півмісяць Республіки Ірак. Головними завданнями даних міжнародних організацій є надання фінансової допомоги, поставка продовольства, медичних препаратів та засобів першої необхідності для внутрішньо переміщених осіб.

Акцентовано увагу, що вибір міжнародними організаціями напрямків надання міжнародної допомоги внутрішньо переміщених осіб здійснюється на основі кластерного підходу, тобто визначається набір проблемних сфер (освіта, тимчасовий притулок, продовольча безпека, охорона здоров'я/харчування, засоби до існування/якнайшвидше відновлення, захист, водопостачання, санітарія та гігієна і загальна координація), в межах яких працюють відповідальні організації та визначається цільова група, яка отримуватиме допомогу.

Аргументовано, що проблемними аспектами співпраці органів виконавчої влади та міжнародних організацій є: 1) безсистемність міжнародної співпраці, тобто співпраця з міжнародними організаціями, на жаль, ведеться не на центральному рівні, а відбувається на місцевому рівні чи в межах вертикалі певних державних установ; 2) низький рівень проведення інформаційної політики серед населення та внутрішньо переміщених осіб, зокрема, щодо можливостей отримання міжнародної допомоги; 3) відсутність чітких норм, які б визначали порядок та процедуру співпраці державних органів виконавчої

влади та міжнародних організацій; 4) відсутність механізмів публічно-приватного партнерства щодо співпраці з міжнародними організаціями.

ВИСНОВКИ

У дисертації запропоновано нове вирішення наукового завдання, що полягає у розкритті сутності та особливостей адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці, а також розкритті особливостей міжнародного сприяння внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій і рекомендацій. Основні з них такі:

1. Аргументовано, що видовими категоріями поняття «внутрішньо переміщена особа» є «переміщенець» та «переселенець». Де, під «переміщенцем» запропоновано розуміти громадянина України, іноземця або особу без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яка добровільно за власних суб'єктивних мотивів залишила своє місце проживання у результаті ускладнення політичної, соціальної, економічної, екологічної ситуації у відповідній адміністративно-територіальній одиниці. Водночас, «переселенець» – це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яка примусово залишила (покинула) своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

2. Констатовано, що особливостями внутрішнього переміщення населення є: 1) переміщення особи відбувається усередині країни, що не створює спеціальних правовідносин; 2) внутрішньо переміщена особа потребує юридичного закріплення за новим місцезнаходженням; 3) право перетинання адміністративно-територіальних меж усередині України не обмежується, за винятком випадків, передбачених законодавством; 4) внутрішньо переміщеними особами можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, котрі на законних підставах перебувають на території України та змушені були покинути своє місце проживання у зв'язку зі збройним конфліктом; 5) уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації, яким надано право здійснювати реєстрацію внутрішньо переміщених осіб є структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад; 6) передбачено введення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб; 7) може бути як добровільним, так і вимушеним заходом самозбереження.

3. Доведено, що внутрішнє переміщення населення – це добровільна зміна місця проживання суб'єкта, що викликана ускладненням політичної,

соціальної, економічної, екологічної ситуації у відповідній адміністративно-територіальній одиниці або вимушена зміна місця проживання суб'єкта у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

4. Запропоновано внутрішнє переміщення осіб класифікувати залежно від: 1) часового періоду: а) маятникова; б) переселенська; 2) тривалості: а) постійна; б) тимчасова; 3) волі суб'єкта: а) переміщенська (добровільна); б) переселенська (примусова); 4) соціального статусу суб'єкта: а) діти; б) підлітки; в) студенти; г) працівники; д) пенсіонери; 5) територіальних меж: а) міжмісцева; б) регіональна.

5. Аргументована пропозиція щодо уточнення назви спеціального нормативно-правового акту з питань забезпечення прав і свобод громадян - Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» на Закон України «Про правовий статус вимушено внутрішньо переміщених осіб». Водночас, доведена необхідність прийняття Закону «Про правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Республіці Ірак».

6. Акцентовано увагу на неповному переліку суб'єктів, що уповноважені здійснювати публічне адміністрування щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб у Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та розмитості їх правового статусу. Відповідно до цього доведена необхідність доповнити даний нормативно-правовий акт Розділом «Повноваження та компетенція публічної адміністрації з питань забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

7. Запропоновано міжнародну допомогу внутрішньо переміщеним особам поділити на: 1) міжнародну фінансову допомогу; 2) міжнародну гуманітарну допомогу; 3) міжнародну медичну допомогу; 4) міжнародну донорську допомогу; 5) міжнародно-правову допомогу; 6) міжнародну технічну допомогу. Зазначимо, що за результатами проведеного опитування міжнародна гуманітарна допомога необхідна 65,0% внутрішньо переміщеним особам; міжнародна фінансова допомога – 25,0%; міжнародна медична допомога – 5,0%; міжнародна технічна допомога – 3,0%; міжнародна правова допомога – 2,0% відповідно.

8. Визначено, що головними кроками, які сприятимуть підвищенню рівня співпраці органів виконавчої влади з міжнародними організаціями є: 1) активізація співпраці з міжнародними донорами щодо: а) цільової, адресної допомоги; б) грошової допомоги; 2) застосування індивідуального підходу при вирішенні проблем внутрішньо переміщених осіб з урахуванням потреб окремих категорій осіб та специфіки різних регіонів розселення; 3) спрощення процедур створення підприємств з іноземними інвестиціями, інноваційних технопарків, бізнес-інкубаторів, вільних економічних зон тощо; 4) запровадження механізмів міжнародної співпраці в рамках публічно-приватного партнерства щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

9. Запропоновано внести зміни та доповнення до:

- Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»: ч.1 ст. 1 після слів «порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного, техногенного» словами «соціального, воєнного характеру»; доповнити ст. 3 ч.12: «Особа, яка без поважних причин не звернулася до компетентного органу з заявою про визнання її вимушеним переселенцем протягом дванадцяти місяців з дня вибуття з місця проживання не може бути визнана вимушено внутрішньо переміщеною особою»; ст.7 п. 11 наступного змісту: «Статус вимушеного переселенця надається на п'ять років. При наявності обставин, що перешкоджають вимушеному переселенцю в облаштуванні на новому місці проживання, термін дії його статусу може бути продовжено територіальним органом органу виконавчої влади, уповноваженого на здійснення функцій з контролю та нагляду у сфері міграції, на кожний наступний рік за заявою вимушеного переселенця»; ст. 11 п.п. 12, 13 наступного змісту: «12) веде Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб; 13) приймає рішення щодо зняття з обліку внутрішньо переміщених осіб та приймає рішення про скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи»; ст. ст. «Контроль за реалізацією соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам»; «Права внутрішньо переміщених осіб»; «Обов'язки внутрішньо переміщених осіб»;

- доповнити ст. 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» пунктом наступного змісту: «12) здійснює згідно із законодавством комплекс заходів з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Кхасраві О. З. Співвідношення понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа» / Кхасраві Омід Зерар // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. – Одеса, 2016. – Вип. 20. – С.73-77.

2. Кхасраві О. З. Співвідношення понять «внутрішньо переміщена особа» й «переселенець» / Кхасраві Омід Зерар // Прикарпатський юридичний вісник. – Ужгород, 2015. – Вип. 3 (9). – С.187-190.

3. Кхасраві Омід Зерар Поняття та підстави внутрішнього переміщення населення / Кхасраві Омід Зерар // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Херсон, 2016. – Вип. 3. – Т.1. – С.154-158.

4. Кхасраві О. З. Характеристика внутрішніх переміщень населення в Україні в ХІХ ст. / Кхасраві Омід Зерар // Право і суспільство – Дніпро - 2016. - №4. – С. 121 – 126.

5. Кхасраві О. З. Административное законодательство курдистанского региона республики Ирак : анализ основных этапов становления / Кхасраві Омід Зерар // Закон и Жизнь – Межд. науч.-практ. правовой журнал – Кишенеу. - 2013. - №10/2 (262). – С. 131 – 134.

6. Кхасраві О.З. Сучасний стан внутрішнього переміщення населення / Кхасраві Омід Зерар // «Державне регулювання суспільних відносин : розвиток законодавства та проблеми правозастосування» : матеріали міжнародної

науково-практичної конференції (Київ, 8-9 липня 2016 р.). – К. : ЦПНД, 2016. – С.86-89.

7. Кхасраві О.З. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб / Кхасраві Омід Зерар // «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації» : матеріали науково-практичного семінару (Київ, 16 червня 2016 р.). – Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2016. – С.187-191.

8. Кхасраві О.З. Актуальні проблеми внутрішнього переміщення населення : порівняльно-правовий аспект / Кхасраві Омід Зерар // «Сучасне право творення : питання теорії та практики» : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 3-4 червня 2016 р.). – Дніпро : ГО «Правовий Світ», 2016. – С.58-61.

9. Кхасраві О.З. Щодо визначення поняття «міграція»/ Кхасраві Омід Зерар // «Державне регулювання суспільних відносин : розвиток законодавства та проблеми правозастосування» : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 12-13 вересня 2014 р.). – К. : ЦПНД, 2014. – С.62-67.

10. Кхасраві О.З. Вплив європейського права на становлення законодавства Курдистанського регіону Республіки Ірак / Кхасраві Омід Зерар // «69-та звітна конференція, присвячена 148-й річниці створення Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. Секція економіко-правових наук» : матеріали науково-практичної конференції (Одеса, 26 квітня 2013 р.). – Одеса : «Астропринт», 2013. – С.234-238.

11. Кхасраві О.З. Основания дисциплинарной ответственности государственных служащих по законодательству Ирака / Кхасраві Омід Зерар // «Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем : стан, проблеми, перспективи» : матеріали 7 міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 30-31 березня 2012 р.). – Одеса : ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2012. – С.122-124.

АНОТАЦІЯ

Кхасраві О.З. Адміністративно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку). – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Київ, 2016.

Дисертація присвячена дослідженню адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій (на прикладі України та Іраку). Розкрито основи внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій: генезис, поняття, ознаки, особливості правового явища внутрішнє переміщення населення.

Визначено особливості адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в

Україні та Іраці, зокрема, охарактеризовано нормативно-правове регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці; розкрито повноваження та компетенцію публічної адміністрації як суб'єкта адміністративно-правового регулювання внутрішніх переміщень населення в умовах проведення військових операцій в Україні та Іраці.

З'ясовано особливості міжнародного сприяння внутрішньо переміщеним особам в Україні та Іраці, а саме: поняття та види міжнародної допомоги, а також специфіка взаємодії органів влади з міжнародними організаціями.

Ключові слова: внутрішньо переміщена особа, переселенець, міграція, внутрішнє переміщення, мігрант, публічна адміністрація, міжнародна допомога.

АНОТАЦІЯ

Кхасрави О.З. Административно-правовое регулирование внутренних перемещений населения в условиях проведения военных операций (на примере Украины и Ирака). - Рукопись

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Открытый международный университет развития человека «Украина», Киев, 2016.

Диссертация посвящена исследованию административно-правового регулирования внутренних перемещений населения в условиях проведения военных операций (на примере Украины и Ирака). Особое внимание уделяется раскрытию теоретических основ внутреннего перемещения населения в условиях проведения военных операций.

Предложено выделить шесть периодов развития внутреннего перемещения лиц: «Период разделения властей и территорий» (до XVII в.); «Завоевательный период» (с XVII до XVIII в.); «Капиталистический период (нач. XIX в.); «Период военных катаклизмов (кон. XIX в.); «Период экономических сдвигов» (нач. XX в.); «Современный период» (кон. XX в. - по н.в.).

Аргументировано, что видовыми категориями понятия «внутренне перемещенное лицо является перемещенец и переселенец.

Доказано, что внутреннее перемещение лиц - это добровольная смена места жительства субъекта, вызванной осложнением политической, социальной, экономической, экологической ситуации в соответствующей административно-территориальной единицы или вынужденная смена места жительства субъекта в результате или во избежание негативных последствий вооруженного конфликта, временной оккупации, повсеместных проявлений насилия, нарушений прав человека и чрезвычайных ситуаций природного или техногенного характера.

Предложено внутреннее перемещение лиц классифицировать в зависимости от: 1) временного периода: а) маятниковая; б) переселенческая; 2)

продолжительности: а) постоянная; б) временная 3) воли субъекта: а) перемищенська (добровольная) б) переселенец (принудительная) 4) социального статуса субъекта: а) дети; б) подростки; в) студенты; г) работники; д) пенсионеры; 5) территориальных границ: а) междугородней; б) региональная.

Предложено международную помощь внутренне перемещенным лицам разделить на: 1) международная финансовая помощь; 2) международная гуманитарная помощь; 3) международная медицинская помощь; 4) международная донорская помощь; 5) международно-правовая помощь; 6) международная техническая помощь.

Определено, что главными шагами, которые будут способствовать повышению уровня сотрудничества органов исполнительной власти с международными организациями являются: 1) активизация сотрудничества с международными донорами по: а) целевой, адресной помощи для обеспечения первоочередных потребностей; б) пособия для развертывания инфраструктурных проектов, которые были бы нацелены на решение проблем внутренне перемещенных лиц из их вовлечения в работу над этими проектами и дальнейшее использование этих инфраструктурных объектов перемещенными лицами (производственные мощности, жилье, социальная инфраструктура); 2) внедрение и развитие социальных и инфраструктурных проектов в рамках государственно-частного партнерства; 3) применение индивидуального подхода при решении проблем внутренне перемещенных лиц с учетом потребностей отдельных категорий лиц и специфики различных регионов расселения; 4) упрощение процедур создания предприятий с иностранными инвестициями, инновационных технопарков, бизнес-инкубаторов, свободных экономических зон и тому подобное; 5) введение механизмов международного сотрудничества в рамках государственно-частного партнерства по обеспечению прав и свобод внутренне перемещенных лиц.

Ключевые слова: внутренне перемещенное лицо, переселенец, миграция, внутреннее перемещение, мигрант, публичная администрация, международная помощь.

SUMMARY

Khasrawe O.Z. Administrative regulation internally displaced population in the conduct of military operations (for example Ukraine and Iraq). - Manuscript.

Thesis for earning a candidate's degree in legal sciences with a specialization in 12.00.07 – administrative law and process; financial law; informational law. – Open International University of Human Development «Ukraine», Kiev, 2016.

This research focuses on the administrative regulation of internal population movements in terms of military operations (for example, Ukraine and Iraq). Reveals the foundations of internal population movements in terms of military operations:

genesis, concept, features, especially the legal phenomenon internal displacement of the population.

The features of the administrative and legal regulation internally displaced population in the military operations in Iraq and Ukraine, in particular, described legal regulation internally displaced population in the military operations in Iraq and Ukraine; disclosed powers and competences of public administration as a subject of administrative and legal regulation internally displaced population in the military operations in Iraq and Ukraine.

The features of the international assistance of internally displaced persons in Iraq and Ukraine, namely: the concept and types of international assistance, and the specificity of interaction of international organizations.

Keywords: internally displaced persons, migrant, migration, internal displacement, migrants, public administration, international aid.